

URMAȘII LUI EMINESCU

"Generație nouă" se cheamă numai aceea care întrupează un ideal nou în viața națiunii, ori scoate măcar la lumină o idee vitală însemnată, pe care o generație slăbănoagă ("interimară") o lăsase să cadă în umbră.

Pe Moța l-am văzut o singură dată, în primăvara anului trecut, când S.S. Patriarhul chemase la sfat o seamă de oameni cu grijă de sufletul neamului. Totuși, mi-au rămas în minte și chipul și cuvintele tânărului. Vorbea răspicat, spunând numai ce trebuie. Se vedea bine că vorbește din suflet, nu ca să se asculte vorbind... Am simțit atunci deplin ce sunt și cum sunt oamenii reprezentativi din generația nouă. Și am plecat cu mari speranțe, iar nădejdea a sporit și mai mult când am văzut pe oamenii cei noi adunând în munții dela Predeal oasele ostașilor morți pentru ștergerea hotarului și zidindu-le mormânt veșnic din piatra cărată pe brațele lor. Aceeași impresie de sănătoasă înnoire am căpătat-o mai târziu, când am văzut la malul Mării altă ceată de tineri trăind în sfânta disciplină a muncii de bună voie, la fel cu schimnicii cari își petrec zilele în post, rugăciune și osteneală pentru păcatele altora.

Acum, Moța și Marin au căzut, luptând departe de hotarele țării. Cu ce gând? L-au mărturisit chiar ei în cea din urmă scrisoare: "Nu este adevărat... că, rămași aici, puteam fi mai de folos, și eu, și toți cari au luat acest drum - luptei de acasă. Biruința morală, pe care o vom câștiga în Spania (cu orice jertfă), va fi mai mare pentru lupta națională decât tot ce am mai putea face în restul vieții noastre, ba și dincolo de ea... Acesta e adevărul". Așa dar, "biruință morală"! Cu acest cuget au plecat, știind bine că nu se vor mai întoarce decât cu mâinile pe piept. Evident, o lume nouă s'a ivit pe pământul țării noastre. Românii adevărați înțeleg de ce e vorba... Totuși, să ne fie iertat, ca suprem omagiu pentru inimoșii tineri, să reamintim câteva împrejurări, spre a înlesni o prețuire mai exactă a faptei lor.

Mai întâi, o constatare neplăcută: după război, cuvântul "generație" ne împuiase urechile... Ajunsese tot așa de silnic la auz, ca și nerodul "culturalizare", autentic, dinamic, proaspăt, mistic și alte vorbe terfelite de multă și proastă întrebuințare. Toți nechemății porniseră pe "culturalizare", erau "proaspeți", "dinamici", "autentici" și "mistici", de-ți era groază să-i vezi, necum să-i auzi ori să le mai citești și scrisul. Neputincioși, dar ambițioși, snobii intelectuali vânturau zilnic formule importate din bazarul cosmopolit, dându-se drept lume nouă în literatură, în artă, în politică... peste tot. Realitatea e însă alta. Generațiile unui neam nu se despart după actul de naștere sau calendar, și nici după etichetele împrumutate de aiurea. O generație nu e în adevăr nouă decât atunci când întrupează un ideal nou în viața națiunii, ori scoate măcar la lumină o idee vitală, pe care o generație slăbănoagă o lăsase să cadă în umbră. Iar în privința aceasta ne putem da seama îndată că irozii mai sus amintiți, departe de a fi o generație nouă, în sensul istoric al cuvântului, nu erau decât trista continuare a generației care îi precedase, pregătindu-i să primească tot felul de mode internaționale.

În adevăr, se ivise încă din secolul trecut, în viața poporului nostru, o grea desbinare. De o parte, stau neatinși oamenii vechi ai pământului, adică țărani, prețuitorii dreptți ai tradițiilor țării. Ei formau adevărata aristocrație a neamului și o formează încă și azi. În munții Maramureșului trăesc și acum urmașii lui Dragoș, Bogdan, Balce, păstrând sub grinzile lor afumate diplome de o vechime seculară. Aceeași sigură aristocrație o aflăm la "boerii" din Țara Făgărașului, în Hațeg, la Moți, la Codreni, Vrânceni... Și peste tot, omul de sute și sute de ani nu s'a depărtat de țărâna lui, cum nu se depărtează ghinda de trunchiul stejarului. De altă parte, dar tot aproape de nobilimea cea mare a țăranilor, mai rămăseseră și câțiva boeri de neam (nu corcitură), legați și aceia cu tot sufletul de tradițiile țării. În fața lor însă, și împotriva lor, se ridica tot mai semeată o "pătură suprapusă", cum a botezat-o Eminescu, adică un element dubios și ca sânge și ca suflet, compus din străini și înstrăinați. Fiind pământul nostru "în calea răutăților" (vorba unui bătrân cronicar), câți venetici nu se pripășiseră printre noi! Neavând nicio "moștenire" de păstrat, veneticul e totdeauna gata pe schimbări: este democrat, progresist, liberal, revoluționar... după cum bate vântuș. Vorba cunoscută: "Ce-am avut și ce-am pierdut".

Iată de ce boerii cu bun simț se uitau la țărâtime ca la un zid de apărare. Al-de Alecu Forăscu a și spus-o pe șleau în Divanul ad-hoc: Mai bine lângă un țăran c'un car de minte, decât alături de un "bonjurist" cu o mână de învățătură și înstrăinat de neam. Dreaptă, foarte dreaptă îngrijorare din partea bătrânilor,

fiindcă tocmai atunci începuse a se întehi năvala străinilor,adică Marea Inva-
zie Evreească; iar alături de veneticii tot mai numeroși creștea și numărul "în-
străinaților",adică al importatorilor de forme și formule nouă,adunate pe bule-
vardele Parisului,la Bal-Mabil și în alte capiste ale spoelii internaționale!
Doamne,ce grije pe Rosetache să întemeieze o "religie fără Dumnezeu"!(De-ar ști
Lunaciarski^{și}cei dela Komintern... cum s'ar mai bucura).Ce republică la Ploesti!.,
Ce innoiri cu duiumul(unele pe față,altele clandestin)!

Și așa,în această cumplită desbinare ne-a apucat 1877.Noroc că oamenii vechi
erau încă mulți și întregi.Ei și-au făcut deplin datoria,năvălind de patru ori
la asalt,în aceeași zi,peste aceleași parapete sămănate cu trupurile camarazi-
lor morți... Dar,în dosul lor,străinii și "înstrăinații" benchetuiău acasă cu
"mironisițele" de care pomeneste Eminescu și făceau afaceri "patriotice",pe
când soldatul n'avea ce mânca și cu ce se îmbrăca,iar ghiulelele plesneau în
gura tunului.Așa se înțelege pentru ce sufletul genialului poet s'a cutremurat
de scârbă.Închinătorul de toate zilele la chipul lui Ștefan Vodă și al lui Mir-
cea la Rovine,n'a găsit un singur vers pentru acea epocă de dureroasă rătăcire.
(Noroc de țărâtime și de câțiva boeri vrednici,cari au ținut sus steagul ță-
rii... și au biruit!).

Dar,după isbânda dela 1878,a urmat o desbinare și mai adâncă între pătura
supra-pusă și adevăratul popor românesc.În loc să ne purificăm și să pregătim
zi cu zi "ofensiva națională" pentru întregirea hotarelor,a venit ghiftuirea și
destrăbălarea.Lozinca cluburilor a fost: îmbogățiți-vă! Partidul a luat locul
țării.Îmbuibății n'au băgat de seamă măcar atât că,la fiecare zece ani,isbucnea
câte o răscoală țărănească.Și astfel,la 1907,ne-am trezit cu pârjolul cel mare,
iar prevăzătorilor cârmuitori nu le-a mai rămas altă cale decât să tragă cu tu-
nul asupra satelor!... În adevăr,păcătoasă priveriște! Un stat,ale cărui hotare
erau încă neîntregite,să fie cârmuit de o pătură din ce în ce mai înstrăinată
de neam,dar gata de alianță cu veneticii pentru secătuirea pădurilor,istovirea
petrolului,cointeresarea bancară,industrială... îndopându-se zilnic cu idei și
formule cosmopolite.(Atât de mare ajunsese orbirea,încât niște bieți amețiți de
nihilism și narodnism rusesc -un fel de bolșevici înainte de bolșevism-,ajunse-
seră isvor de inspirație politică pentru cei dela cârma țării!).Așa se explică
de ce pătura politică din ajunul războiului mondial făcea la noi impresia unei
gloate fără busolă,un fel de generație "interimară",menită să țină doar umbră
pământului,până va veni alt rând de oameni,mai conștienți de interesele statului.

Însă păcatul nu te păsuiește.Pe neașteptate a izbucnit războiul,iar slăbi-
ciunile au ieșit repede la iveală.Timp de doi ani,până la intrarea în luptă,
cluburile partidelor au devenit un viespar de intrigi și un ticălos târg de
conștiințe.Pe unii îi ameteau banii agenților de corupție,pe alții îi înebunise
patima personală sau de partid.Câte uri individuale nu s'au îmbrăcat atunci în
mantia patriotismului! Anume corifei ai vieții politice și-au schimbat de azi
pe mâine atitudinile în chestia externă,numai pentru că adversarii lor ocupaseră
poziții unde nu mai încăpeau și ei! Astfel,războiul a început fără pregătire,
cu rușinea dela Turtucaia,și a ajuns la rana mortală a păcii dela Iași,iscălită
la Buftea.N'am avut parte să lipsească măcar"mironosițele"din dosul frontului
și camuflarea la părțile sedentare a patrioților cu afaceri.Obrazele subțiri nu
s'au sfiit să-și arate civismul,luând comanda pompierilor și a brutăriilor...
Noroc -din cer până în pământ noroc- că mai rămăseseră încă neatinse două is-
bânzi morale: inimosul avânt al trecerii peste Carpați(cea mai înaltă manifes-
tane de solidaritate națională,dela arderea Sarmisegetuzei și până azi),și ad-
mirabila epopee dela Mărășești,cu strălucitele episoade dela Jiu,Robănești,Bă-
lării,Topraisar,Mărăști și Cireșoaia.Dar ce enorm contrast! Deoparte păcatul
și păcătoșii,iar de altă parte biata gloată ascultătoare și îndrăgostită de
țărâna ei,jertfindu-se sub comanda ofițerilor eroi,cari trăgeau deavalma cu
soldații,până la ultima bandă de cartușe,murind cu capul pe mitralieră.Aici a
fost tot norocul și toată speranța de reînviere.De aici a ieșit și a doua tre-
cere peste munți și intrarea în Budapesta.

Dar,îndată după pace,molima luptelor de partid a izbucnit cu o furie și mai
mare.Un imens val de străini s'a revărsat asupra țării,iar numărul vânduților
și înstrăinaților a crescut an cu an,zi cu zi,ceas cu ceas... mulțumită consi-
liilor de administrație de tot felul și democrației de toate culorile.Niciodată
elementele internaționale(fățîș sau clandestin),n'au avut sub talpa lor mai de-
plin poporul românesc.În afacerea Skoda,lucrul s'a dat pe față: un venetic a
îndrăsnit să arunce ca pe o petecă murdară santinela așezată cu baioneta la
arma lăngașipetele cu acte suspecte! Dar n'a fost destul nici atâta.A venit o

dovadă și mai grozavă: când oștirea țării stătea neîmbrăcată și fără armament, iar funcționarii statului nu primeau leafa cu lunile, s'a găsit un guvern românesc(?), care să dăruiască miliarde băncii falimentare a unui evreu... Atât de departe a ajuns după război desbinarea între poporul românesc și înstrăinații cari îl cârmuiau!

Din fericire, Eminescu nu murise; cei buni ai neamului nu pieriseră toți. Din țara lui Horia, din Oltenia lui Tudor, din marea Moldovă a lui Ștefan Vodă... și de peste tot, tineretul rămas neîntinat s'a trezit ca dintr'un somn de moarte. Revelația cea mare pentru sufletul celor lipiți de țărâna acestei țări a fost regăsirea doctrinei aceuia care a adunat cel dintâi congres pan-românesc la Putna. Câștigul cel mai mare.. experiența profundă și uimitoare, petrecută cu noi, e aceasta: am găsit cheia deslegării noastre din întunerecul nedumeririlor; ea stă în pilda luptătorilor noștri de altă dată. Privind spre toți cei mai buni, de la Bălcescu și până la Eminescu, drumul mântuirii fusese găsit. Tineretul și-a dat seama că fatala desbinare, pe care ne-a adus-o secolul al 19-lea și invazia străinilor, trebuie înlăturată. România trebuie să fie de aici înainte a Românilor, și numai a Românilor (dar a Românilor adevărați, nu a celor cari au mințit, vânzându-se pe sub ascuns dușmanilor). Citind și recitind dureroasele pagini ale lui Eminescu despre elementele parazitare (mai noi și mai vechi), tinerii au găsit pe adevăratul lor educator. Căci după ce poți cunoaște pe un pedagog al națiunii? Și care e datoria lui cea dintâi? E aceasta: să descopere centrul sistemului sufletesc al generației pe care o îndrumază, soarele acestui sistem, adică ideea cardinală pentru care trebuie să trăiești, iar, dacă e nevoie, să și mori pentru ea. Ideea e aceasta: Să mântuim neamul românesc de sub apăsarea străinilor și înstrăinaților. Regresiunea teritorială în tot lungul hotarelor, regresiunea demografică (în ce privește natalitatea, sănătatea și omogenitatea etnică) și grozava regresiune economică sunt acum fapte pozitive pentru conștiința tuturor celor cari au ochi să vadă și urechi să audă. Tinerii de azi (nu e vorba de cei amorțiți cu stupefiante fizice și intelectuale), tinerii adevărați își dau seama că poporul nostru nu e un copac atins de bătrânețe, pe cale să i se usuce câteva ramuri, ci e atins de o adâncă răceală chiar la rădăcină. Viermii cari îi rod măduva trebuiesc așa dar scoși repede și aruncați.. Nu mai e timp de amânare. De aceea, generația de azi este nu numai nouă, dar și decisivă. O așteaptă sau o mare onoare, sau un blestem veșnic, dacă n'ar birui. Așa au cugetat cei doi tineri eroi și soții lor, cari au mers să lupte pe pământ străin, dar pentru o idee fundamentală în viața propriului lor neam. Prin rănilor și moartea lor, ei au voit să dea semnalul unei supreme încordări din partea tuturor celor ce mai cred în viitorul României. Acesta a fost înțelesul adânc al faptei lor eroice.

Știu că generația veștedă de ieri, precum și pseudo-tineretul cu ideologie de bazar, nu pot pătrunde adevărata lui semnificare. Ca să-l lămurim însă deplin, vom aminti ceva asemănător din viața unei națiuni cu o superlativă etică personală. Înainte de izbucnirea războiului dintre Ruși și Japonezi, un ofițer, urmaș al vechilor Samurai, după ce a studiat foarte de aproape împrejurările din Extremul Orient, a ajuns la concluzia că lupta dintre Moscoviți și Japonia nu mai poate fi înlăturată. După ce a arătat tot ce trebuie făcut pentru asigurarea biruinței, a scris un fel de testament, pe care l-a înaintat Suveranului său, și, ca semn al convingerii, s'a sinucis, pentruca să asigure o exactă cântărire a mărturisirii sale. Ceva asemănător au făcut și cei doi tineri, cari s'au jertfit departe de pământul țării lor. Murind de bună voie, ei au spus răspicat: Deschideți ochii la amestecul străinilor cari vor strivi tot ce e românesc în România, după cum strivesc tot ce e spaniol în Spania! Luați seama: după întregirea hotarelor, e timpul să întregim și neamul, adunând pe toți Românii adevărați într'un singur mănunchiu și sub o singură cârmuire românească și monarhică. Înlăturați cât mai iute vinovata și neghioaba tactică a partidelor împănate cu străinii cari ne-au invadat țara și vor acum să încătușeze întreg poporul român, după cum au încătușat și paralizat pe atâți conducători politici, ademiniți cu blidul de linte al consiliilor de administrație... Moța și Marin, prin jertfirea lor de bună voie, au dat semnalul unificării sufletești a tuturor Românilor, cari se mai simt Români. Cu sângele lor românesc, ei au voit să vindece rana înveninată a desbinărilor din trecut. Aceasta este semnificația istorică a morții lor.

Fi-vor ei ascultați? Vom vedea. Un lucru însă este sigur: cu cei doi eroi cari au înfruntat moartea, și cu soții lor de credință, o generație nouă s'a ivit în cuprinsul hotarelor României. Prin urmașii cinstiți ai lui Eminescu, o epocă nouă începe în conștiința poporului românesc. Generația interimară a încetat.

Tineri eroi, cari ați mers cu fruntea sus în fața morții, chipul vostru se

înaltă acum ca un steag în mijlocul bătăliei. Monumentul sub care veți dormi va fi cel mai frumos și cel mai cinstit dintre toate, în ziua când România va fi a Românilor și numai a Românilor. Numele vostru are chiar de pe acum strălucirea unui monument.-

Simion Mehedinți (Ian. 1937)

IMNUL MOȚA-MARIN de Radu Gyr

Sunt ruguri și flăcări, e Spania 'n scrum, Dar jertfele sfinte ard pururi în noi,
Gloanțele cad în altar. Jertfele ne-au mântuit.

În negrele șanțuri cu sânge și fum
Plouă cu schije și jar.

Și cresc din morminte martirii eroi,
Neamul se 'nalță sfințit.

Dar sub obuze,
Gloanțe și spuze,
Par legionarii niște munți...
Rănită 'n zare
Crucea le-apare,
Și ceru-i mângâie pe frunți...

Legiunea 'ntreagă,
Jurând, se leagă
Ca să urmeze jartfa lor.
Din legăminte
Și jertfe sfinte

Va crește-un neam biruitor.

Noaptea 'n tranșeu legionarii
În ploaie își fac rugăciunea...
Mintea lor trece fruntarii
Și 'n gând li se-aprinde Legiunea,
Și văd Căpitanul și Țara
Cu sfântu-i destin legionar.

Scumpii eroi ne veghează
Și duc spre lumină Legiunea.
Toți vrem o moarte vitează,
Ca ei ne șoptim rugăciunea:
"Să faci Căpitane o Țară
Ca soarele sfânt de pe cer"!

Obuzele tună, improașcă oțel,
Tancuri pornesc ca din iad;
Și Moța e 'n frunte, Marin lângă el;
Roșii granatele cad...

Azi sfintele oase le-am pus temelii
Vajnice neamului dac;
Și ele înfruntă de-acum veșniciei,
Stânci tencuite cu veac.

Printre rețele,
Mine, șrapnele,
Schije plouă fier de sus...
Loviți în frunte,
Cu brațe frânte,
Cad legionarii lui Isus.

Dar de-or să vie
Vremi de urgie
Pentru destinul legionar,
Din oseminte
Și jertfe sfinte

Moța, în șanț, plin de sânge,
Șoptește, murind, rugăciunea:
"Moartea la pieptu-i mă strânge
Să crească mai mândră Legiunea;
Să faci Căpitane o Țară
Ca soarele sfânt de pe cer"!

Cei doi eroi vor crește iar.
Moța, arhanghel și munte,
Marin ca o flacără mare,
Cu Căpitanul în frunte
Ne-or duce în viscol de soare.
"Să faci Căpitane o Țară
Ca soarele sfânt de pe cer"!